

Αριθ. 1384/2000 Τμ. Στ'

Προεδρεύων ο κ. Κ. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ, αντιπρόεδρος

Εισηγητής ο κ. Θ. ΛΑΦΑΖΑΝΟΣ, αρεοπαγίτης

Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Τσιπινιάς, Ι. Αποστολίδης

Επιταγή. – Αθλητισμός. – Ακυρότητα. – Είναι άκυρη η έκδοση προσωπικής επιταγής για την πληρωμή κάθε είδους υποχρεώσεων των αθλητικών ΑΕ ή σωματείων που διατηρούν τμήμα αμειβομένων αθλητών (άρθρο 41 §6 ν. 1958/1991).

Επειδή κατά τη διάταξη του άρθρου 79 §1 ν. 5960/1993 «περί επιταγής» όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 ν.δ. 1325/1972, εκείνος που εκδίδει επιταγή, η οποία δεν πληρώθηκε από τον πληρωτή, λόγω ελλείψεως αντίστοιχων διαθέσιμων κεφαλαίων κατά το χρόνο έκδοσης ή πληρωμής, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων δραχμών. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι για τη στοιχειοθέτηση του εν λόγω εγκλήματος, το οποίο είναι τυπικό, απαιτείται αφενός έκδοση έγκυρης, κατά το νόμο, επιταγής και αφετέρου έλλειψη αντίστοιχων κεφαλαίων στον πληρωτή κατά το χρόνο έκδοσης ή πληρωμής, καθώς και γνώση του εκδότη για την έλλειψη αυτή. Η εγκυρότητα της επιταγής εξαρτάται είτε από την ύπαρξη όλων των τυπικών στοιχείων, που αναφέρονται στο άρθρο 1 του ν. 5960/1993 είτε από την πλήρωση των προϋποθέσεων που τάσσει, ειδικά για την έκδοση επιταγής, άλλη διάταξη νόμου. Τέτοια είναι και η διάταξη του άρθρου 41 §6 του ν. 1958/1991 «Τμήμα Αμειβομένων Αθλητών – Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρείες και άλλες διατάξεις» κατά την οποία δεν επιτρέπονται πληρωμές των κάθε είδους υποχρεώσεων των εταιρειών ή σωματείων προς αθλητές ή τρίτους με έκδοση προσωπικών επιταγών μελών του διοικητικού τους συμβουλίου ή τρίτων, τυχόν Δε εκδιδόμενες τέτοιες επιταγές είναι άκυρες. Στην περίπτωση αυτή, όπως προκύπτει από το σαφές γράμμα του νόμου, το κύρος της επιταγής εξαρτάται από την υποκείμενη αιτία της, η οποία, αν αφορά πληρωμή

των υποχρεώσεων, που προαναφέρθηκαν, καθιστά άκυρη την επιταγή. Τέλος, εσφαλμένη ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης, ως λόγος αναιρέσεως κατά το άρθρο 510 §1 στοιχ. Ε' ΚΠΔ, υπάρχει, όταν το δικαστήριο της ουσίας αποδίδει στην ποινική διάταξη διαφορετική έννοια από εκείνη, που έχει στην πραγματικότητα.

Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλομένη, με την οποία καταδικάστηκε ο αναιρεσείων, σε φυλάκιση και χρηματική ποινή, για έκδοση ακάλυπτης επιταγής, το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης, δέχτηκε τα εξής πραγματικά περιστατικά: Ότι ο αναιρεσείων εξέδωσε στη Θ**, την 20.2.1994 μια επιταγή της Τράπεζας Κ.Ε.** με αριθμό 45788, ποσού 10.000.000 δραχμών, ως εκπρόσωπος της ΑΕ «Ρ.** ΑΕΒΕ» εις διαταγήν του, την οπισθογράφησε στην εταιρεία Μ.Α.** ΕΠΕ και η οποία (επιταγή), αν και εμφανίστηκε εμπρόθεσμα (την 23.2.1994) στην πληρώτρια τράπεζα δεν πληρώθηκε, λόγω ανακλήσεώς της, που ισοδυναμεί με έλλειψη διαθέσιμων κεφαλαίων. Περαιτέρω το Τριμελές Πλημμελειοδικείο, σχετικά με τον ισχυρισμό του αναιρεσείοντος, ότι η επιταγή αυτή εκδόθηκε από τον ίδιο όταν ήταν πρόεδρος του αθλητικού σωματείου Α** της Θεσσαλονίκης, για την κάλυψη υποχρεώσεων του σωματείου αυτού προς την εταιρεία Μ.** ΕΠΕ και επομένως ήταν άκυρη, κατά το πιο πάνω άρθρο 41 §6 ν. 1958/1991, έκρινε ότι ο σχετικός ισχυρισμός αφορά στην υποκείμενη σχέση και δεν επηρεάζει την ποινική ευθύνη του αναιρεσείοντος, ως εκδότη ακάλυπτης επιταγής, που φέρει όλα τα τυπικά στοιχεία του άρθρου 1 ν. 5960/1933. Έτσι που έκρινε και απέρριψε τον πιο πάνω ισχυρισμό, ο οποίος είναι αυτοτελής, καθόσον η βασιμότητά του αποκλείει τον άδικο χαρακτήρα της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής, έστω και αν αυτή φέρει όλα τα στοιχεία του άρθρου 1 ν. 5960/1993, έσφαλε ως προς την ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 79 §1 ν. 5960/1933 και 41 §6 ν. 1958/1991, αφού εξάρτησε την εγκυρότητα ακάλυπτης επιταγής, που εκδίδεται για την πληρωμή χρεών αθλητικού σωματείου, σαν αυτή που προαναφέρθηκε και κατά συνέπεια την ποινική ευθύνη του εκδότη της, μόνο από την ύπαρξη των τυπικών στοιχείων της επιταγής, χωρίς έρευνα της υποκείμενης αιτίας της.

Επομένως πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλομένη, κατά το άρθρο 510 §1 στοιχ. Ε' ΚΠΔ, σύμφωνα με το βάσιμο σχετικό λόγο του αναιρετηρίου και, ενόψει του ότι το Τριμελές Πλημμελειοδικείο δεν αποφάνθηκε για την ουσιαστική βασιμότητα ή όχι του πιο πάνω αυτοτελούς ισχυρισμού και επομένως αδυνατεί το Δικαστήριο τούτο να κρίνει, κατά το άρθρο 518 §1 ΚΠΔ, αν υπάρχει ή όχι αξιόποινη πράξη, πρέπει να παραπεμφθεί η υπόθεση, για νέα συζήτηση, στο ίδιο δικαστήριο, καθόσον είναι δυνατή του από άλλους δικαστές, όπως ορίζεται στα άρθρα 518 §2 και 519 ΚΠΔ. Η πρώτη από τις διατάξεις αυτές αναφέρεται σε παράλειψη του δικαστηρίου της ουσίας να αποφανθεί για κάποιο όρο του αξιοποίνου χαρακτήρα της πράξης, αν και περιεχόταν αυτός στο παραπεμπτικό βούλευμα ή στο κλητήριο θέσπισμα, πλην όμως, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, εφαρμόζεται και όταν το δικαστήριο δεν αποφάνθηκε για αυτοτελή ισχυρισμό που προτάθηκε νομότυπα και η βασιμότητά του αποκλείει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης.

Αριθ. 1384/2000 Τμ. Στ'

Τίτλος

«Υπόθεση περί εκδόσεως προσωπικής ακάλυπτης επιταγής για την κάλυψη χρεών αθλητικού σωματείου (άρθρο 41 §6 ν.1958/1991)»

Πραγματικά Περιστατικά

Ο αναιρεσείων καταδικάστηκε με την προσβαλλομένη δικαστική απόφαση σε φυλάκιση και χρηματική ποινή για έκδοση ακάλυπτης επιταγής, με βάση το άρθρο 79 §1 ν. 5960/1933 «περί επιταγής», όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 ν.δ. 1325/1972.

Την 20.2.1994, ο αναιρεσείων εξέδωσε στη Θ μια επιταγή της Τράπεζας Κ.Ε.**, ως εκπρόσωπος της ΑΕ «Ρ.** ΑΕΒΕ» εις διαταγήν του, την οποία οπισθογράφησε στην εταιρεία Μ.Α.** ΕΠΕ. Η επιταγή, μολονότι εμφανίστηκε εμπροθέσμως στην πληρώτρια Τράπεζα, δεν πληρώθηκε, λόγω ανακλήσεώς της, η οποία ισοδυναμεί με έλλειψη διαθεσίμων κεφαλαίων. Ο αναιρεσείων προέβαλε τον ισχυρισμό ότι η επιταγή αυτή εκδόθηκε από τον ίδιο, όταν ήταν Πρόεδρος του αθλητικού σωματείου Α** της Θεσσαλονίκης, για την κάλυψη υποχρεώσεων του σωματείου αυτού προς την εταιρεία Μ.** ΕΠΕ και επομένως βάσει του άρθρου 41 §6 ν. 1958/1991 ήταν άκυρη. Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο απέρριψε τον αυτοτελή ισχυρισμό του αναιρεσείοντος. Ο Άρειος Πάγος έκρινε σχετικά έπειτα από την κατάθεση αναίρεσης.

Τι αποφάσισε το δικαστήριο

Καταρχήν, το Τριμελές Πλημμελειοδικείο έκρινε ότι ο ισχυρισμός του αναιρεσείοντος αφορά την υποκείμενη σχέση και δεν επηρεάζει την

ποινική ευθύνη αυτού, ως έκδοση ακάλυπτης επιταγής, η οποία φέρει όλα τα τυπικά στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 1 ν. 5960/1933.

Το αναιρετικό δικαστήριο έκρινε ότι το Τριμελές Πλημμελειοδικείο έσφαλε ως προς την ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 79 §1 ν. 5960/1933 και 41 §6 ν. 1958/1991, αφού εξάρτησε την εγκυρότητα ακάλυπτης επιταγής, η οποία εκδίδεται για την πληρωμή χρεών αθλητικού σωματείου, και κατά συνέπεια την ποινική ευθύνη του εκδότη της, **μόνο** από την ύπαρξη των τυπικών στοιχείων της επιταγής χωρίς να ερευνήσει την υποκείμενη αιτία της. Έτσι, αποφάσισε ότι πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλομένη απόφαση, κατά το άρθρο 510 §1 στοιχ. Ε' ΚΠΔ και ενόψει του ότι το Τριμελές Πλημμελειοδικείο δεν αποφάνθηκε για την ουσιαστική βασιμότητα ή όχι του ισχυρισμού του αναιρεσείοντος παρέπεμψε την υπόθεση για νέα συζήτηση στο ίδιο δικαστήριο.

Εν προκειμένω, το άρθρο 518 §1 ΚΠΔ εφαρμόζεται λόγω του ότι το Τριμελές Πλημμελειοδικείο δεν αποφάνθηκε για τον αυτοτελή ισχυρισμό, ο οποίος προτάθηκε νομότυπα και του οποίου η βασιμότητα αποκλείει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης.

Προσωπικό Σχόλιο

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 41 §6 ν.1958/1991, το κύρος της επιταγής εξαρτάται από την υποκείμενη αιτία της, η οποία αν αφορά πληρωμές χρεών αθλητικών σωματείων που διατηρούν τμήμα αμειβομένων αθλητών, καθιστά την επιταγή άκυρη. Καταλαβαίνουμε, λοιπόν, ότι η ρύθμιση αυτή εισάγει ρητή εξαίρεση στον κανόνα ότι το αξιόποινο της εκδόσεως ακάλυπτης επιταγής δεν εξαρτάται από την αιτία εκδόσεως αυτής ούτε επηρεάζεται από το κύρος της αιτίας της (βλ. ΑΠ 97/1997). Τα μειονεκτήματα της εξαίρεσης αυτής είναι η δημιουργία προφανούς κινδύνου για την ασφάλεια των συναλλαγών και την προστασία των κομιστών της επιταγής από οπισθογράφεση και αντισταθμίζονται από τα πλεονεκτήματα της ρύθμισης αυτής, τα οποία έγκεινται στη δικαιοπολιτική επιδίωξη της διαφάνειας των οικονομικών

σχέσεων των «ευάλωτων» εταιρειών και σωματείων, η οποία αποσκοπεί στην αποτροπή των αθέμιτων συναλλαγών μέσω της τήρησης ειδικών λογαριασμών για όλες τις οικονομικές σχέσεις αυτών. Τα αντισταθμιστικά οφέλη κρίνονται ως επαρκή. Εξάλλου, στην άποψη αυτή κατατείνει και η συνδυαστική ερμηνεία των άρθρων 16 §9, 5 §1, 106 §2 του Συντάγματος και του αθλητικού νόμου.

Η επιμέλεια έγινε από την Γεωργακάκου Μαργαρίτα.

